

[Undervisningsministeren.]

Tal for, er det snarest yderligere dalet. Det vil sige, at rundt regnet er man fra det op-rindelige Tal 10 000 kommet ned til ca. det halve, og af disse Tal drager jeg den Slutning, at Loven ikke har gjort Fyldest over for den Opgave, man vilde tage op, nemlig virkelig at skabe en Efterskoling for de unge, der allerede i 14 Aars Alderen gaar ud af den almindelige Folkeskole, og som ikke i tekniske Skoler eller paa anden Maade faar yderligere Skoling.

Den Opgave har Loven ikke kunnet løse. Man kunde saa sige, at det maatte være naturligt for mig som socialdemokratisk Minister at forelægge et Lovforslag, der tog Sigte paa at opfylde vort Partis Krav, nemlig den obligatoriske Undervisning. Det har jeg afstaaet fra, og det har jeg af den gode Grund, at de Betragtninger, der gøres gældende i mit Departement vedrørende de ganske særlige Forhold, hvorunder denne Lov har virket, har overbevist mig. Det maa virkelig siges, at Vilkaarene for denne Lov har været vanskelige, først Besættelse med Mørklægning og alle de Vanskeligheder, det gav, og derefter siden Befrielsen et nyt Fænomen, som i lige saa høj Grad kan gøre det tvivlsomt, om man kan drage generelle Slutninger, nemlig en Mangel paa Arbejds-kraft af et Omfang, som vi ikke har kendt i en Generation.

Naar man derfor skal bedømme, om disse 5 Aar har givet et egentligt Materiale, maa jeg erkende, at det har de ikke; det har ikke været en tilstrækkeligt normal Periode til, at man kan sige, at vi virkelig har draget de Erfaringer, som man havde tænkt sig kunde være draget efter denne 5-aarige Periode. Man vil derfor i Lovfor-slaget i Ændringen til Lovens § 30 finde en Revisionsbestemmelse, gaaende ud paa, at Loven tages op til Revision igen senest i Rigsdagssamlingen 1950—51.

Lovforslaget indeholder altsaa ingen principiel Stillingtagen til det store Spørgs-maal, om vi skal have en obligatorisk Ung-domsskole, eller vi skal blive ved at arbejde paa det nuværende Grundlag. Derimod har jeg ganske tilsluttet mig de Betragtninger fra Departementets Side, der gik ud paa, at det var nødvendigt at indføje visse Æn-dringer, og disse Ændringer vil jeg gerne her ganske kort pege paa.

Det drejer sig for det første om en Æn-dring vedrørende Alderen. I Loven af 1942 havde man indsat den Bestemmelse, at Skolen skulde være for Elever fra det fyldte 15de til det 18de Aar. Denne Bestemmelse indsatte man ud fra den Tankegang, at der maatte ligesom et Hvileaar til; de unge Mennesker var ikke, mente man, naar de lige var kommet ud af Folkeskolen, egnede til straks at begynde paa Ungdomsskolen. Det har imidlertid vist sig, at denne Bestem-melse om de 15 Aar har voldt store Vanskelig-heder, idet man nogle Steder, hvis den ikke havde eksisteret, kunde have faaet unge til at slutte sig til Skolen. Ikke mindst for de unge Pigers Vedkommende, som gennem denne Skole kan opnaa Skolekøkkenuddan-nelse, har det, efter hvad jeg har hørt, ligefrem betydet en Standsning, og det har virket helt urimeligt, at de nødvendigvis skulde vente 1 Aar. Man har desuden ikke ment, at der har knyttet sig saa værdifulde Momenter til denne Bestemmelse, som man havde tænkt, og man ønsker derfor nu Aldersbestemmelsen ændret fra 15 til 14 Aar.

En anden Ting, jeg gerne vil pege paa, er en Ændring til § 2, idet der som nyt Stykke foreslaas følgende:

„Hvor særlige Forhold foreligger, kan Undervisningsministeren tillade Afgivelser fra foranstaaende Regler.“
Ordene „foranstaaende Regler“ hentyder til hele den Fagrække, som er angivet i Loven. Man har lagt stærkt Vægt paa, at Undervisningen skulde være fagligt betonet, arbejdsbetonet, og i Forbindelse hermed har man stillet visse Krav om Gymnastikundervisning o. lign. i en saadan Form, at de var fæstnede i selve Loven og altsaa ufravigelige. Det har ved Administrationen af Loven vist sig, at det vilde være langt at foretrække — det ses af de Ønsker, der kommer ude fra Landet, hvor man vil sætte Skoler i Gang —, om Reglerne paa dette Punkt havde været ganske anderledes bevægelige, og derfor har man ikke ment at burde fastholde en saadan Stivhed, at Dispensation ikke skulde være mulig.

Derefter vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at det, som det ses af de foreslaaede Ændringer til § 18, vil være nødvendigt, at man sætter Lærerlønningerne i Vejret. Det er jo noget, som er ganske naturligt, naar man